

AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA im. Stanisława Staszica w KRAKOWIE
OLIMPIADA „O DIAMENTOWY INDEKS AGH” (IX edycja – etap III)
tematy zadań

UWAGA: za każde zadanie można otrzymać maksymalnie 20 punktów
W zadaniach przyjęto, że aktywności są równe stężeniom

- Narysuj wzór półstrukturalny związku o wzorze $C_5H_8O_3$ będącym hydroksokwadem o nierozgałęzionym łańcuchu, II-rzędowym alkoholem posiadającym izomery geometryczne oraz mogącym tworzyć ester wewnętrzny. Nazwijmy ten związek X. Przeanalizuj budowę związku i wykonaj zadania:
  - Podaj jego nazwę systematyczną związku X
  - Narysuj wzory izomerów geometrycznych związku X i podaj ich nazwy
  - Narysuj wzory Fischera enancjomerów związku X oraz podaj ich przynależność do szeregu D i L
  - Podaj wzór produktu łagodnego utleniania związku X np. za pomocą CuO i podaj jego nazwę systematyczną
  - Naszkić fragment łańcucha polimeru, jaki mógłby tworzyć związek X, składający się z trzech monomerów
  - Naszkić fragment łańcucha polikondensatu, jaki mógłby tworzyć związek X, składający się z trzech cząsteczek substancji wyjściowej
  - Zapisz równania reakcji związku X z chlorem, zasadą sodową, etanolem i kwasem metanowym.
- Bufor amonowy można sporządzić mieszając w odpowiednich proporcjach roztwory kwasu solnego oraz amoniaku. Oblicz jakie objętości każdego z tych odczynników należy zmieszać aby otrzymać $2,0 \text{ dm}^3$ buforu, w którym stężenia NH_3 i NH_4Cl wynoszą odpowiednio $0,1 \text{ mol/dm}^3$ i $0,15 \text{ mol/dm}^3$, jeżeli dysponujemy 35-procentowym roztworem kwasu solnego o gęstości $1,178 \text{ g/cm}^3$ i 26-procentowym roztworem amoniaku o gęstości $0,907 \text{ g/cm}^3$. Jakie będzie pH otrzymanego roztworu buforowego? Stała dysocjacji amoniaku wynosi $1,8 \cdot 10^{-5}$.
- W środowisku kwaśnym zachodzi reakcja redukcji jonów MnO_4^- do Mn^{2+} . W temperaturze $25^\circ C$ przy stężeniach form utlenionej i zredukowanej oraz jonów H^+ równych $1,0 \text{ mol/dm}^3$ potencjał układu MnO_4^-/Mn^{2+} wynosił $1,51V$. Oblicz potencjał układu wiedząc, że pH wzrosło o dwie jednostki a stężenie jonów MnO_4^- jest 10 razy większe od stężenia jonów Mn^{2+} . Stałe wynoszą: $F=96500 C$, $R=8,314 \text{ J} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot K^{-1}$.
- Mieszaninę $0,5776 \text{ g}$ chromianu(VI) potasu i dichromianu(VI) potasu rozpuszczono w wodzie, i zakwaszono $3 M$ roztworem H_2SO_4 , po czym roztwór nabrał jeszcze mocniejszego pomarańczowego zabarwienia. Następnie do roztworu dodano 50 ml $0,5 M$ roztworu jodku potasu, w wyniku czego barwa roztworu stała się szarozielono-brązowa, a roztwór zmętniał. Po dodaniu roztworu skrobi do tego roztworu zabarwiła się ona na niebiesko. Stwierdzono, że do odbarwienia tego roztworu do koloru szarozielonego potrzeba $54,47 \text{ ml}$ $0,1 M$ roztworu $SnCl_2$. W jakim stosunku wagowym zmieszane są chromian(VI) i dichromian(VI) potasu? Zapisz w formie jonowej równania zachodzących reakcji, reakcje redoks uzgodnij za pomocą równań półokwowych utleniania i redukcji.
- W aluminiowym kalorymetrze o masie $200,0 \text{ g}$ znajduje się $10,00 \text{ g}$ lodu o temperaturze $-10^\circ C$. Jaka jest minimalna masa pary wodnej o temperaturze $125^\circ C$, która wprowadzona do kalorymetru pozwoli uzyskać w nim jedynie wodę?
Wszystkie procesy zachodzą w warunkach izobarycznych pod ciśnieniem 1 atmosfery.
Przyjmując: ciepło właściwe pary wodnej $1,900 \text{ J} \cdot \text{g}^{-1} \cdot K^{-1}$, ciepło właściwe wody $4,200 \text{ J} \cdot \text{g}^{-1} \cdot K^{-1}$, ciepło właściwe lodu $2,100 \text{ J} \cdot \text{g}^{-1} \cdot K^{-1}$, ciepło właściwe aluminium $0,744 \text{ J} \cdot \text{g}^{-1} \cdot K^{-1}$, ciepło molowe parowania wody (w temperaturze wrzenia) $40,63 \text{ kJ} \cdot \text{mol}^{-1}$, ciepło topnienia lodu $334,0 \text{ J} \cdot \text{g}^{-1}$.

masy atomowe:

H - 1,008   N - 14,01   O - 16,00   Cl - 35,45   K - 39,10   Cr - 52,00